

PROPOSTA TÈCNICA

PROTOCOL INTERN DE PROTECCIÓ I PREVENCIÓ D'ABUSOS SEXUALS I ALTRES FORMES DE VIOLÈNCIA. LICEU FRANCÈS DE BARCELONA

Índex

1.	Introducció	4
2.	La Fundació Vicki Bernadet	5
2.1.	L'entitat	5
2.2.	Currículum de l'entitat	6
3.	Objectius	10
	Objectiu general	10
	Objectius específics	10
4.	Índex del protocol	11
4.1.	Introducció	11
4.2.	Justificació	11
4.3.	Marc normatiu i conceptual	11
4.4.	Objectius	11
	Tant generals com específics	11
4.5.	Àmbit d'aplicació	11
4.6.	Prevenió	11
4.7.	Entorn segur	11
4.8.	Detecció i actuació	11
5.	Proposta tècnica	12
5.1.	Pla de treball	12
5.1.1.	Fase inicial	12
5.1.1.1.	Planificació del projecte	12
5.1.2.	Fase primera	12
5.1.2.1.	Presentació de la proposta i planificació de treball	12
5.1.2.2.	Entrevistes	12
5.1.2.3.	Enquesta on line i buidatge	12
5.1.3.	Fase segona	12
5.1.3.1.	Formació de 8 hores	12
5.1.3.2.	Primer esborrany del Protocol	12
5.1.3.3.	Sessions de treball	13
5.1.4.	Fase tercera	13
5.1.4.1.	Conferència de presentació	13

5.1.4.2.	Avaluació del procés de creació del protocol	13
5.2.	Metodologia	13
6.	Cronograma.....	14
	Planificació del projecte	14
	Sessió informativa inicial.....	14
	Entrevistes.....	14
	Enquesta on line i buidatge.....	14
	Formació de 8 hores.....	14
	Primer esborrany del Protocol	14
	Sessions de treball.....	14
	Conferència de presentació	14
	Avaluació del procés de creació del Protocol	14
7.	Pressupost	15

1. Introducció

En els darrers anys hem estat testimonis d'un augment en l'interès per la victimització d'infants, joves i persones amb discapacitat, i de l'assetjament sexual entès de manera molt àmplia, tant a nivell professional com per part dels mitjans de comunicació, que ha mostrat que els maltractaments, els diferents tipus d'assetjaments i els abusos sexuals són una realitat social per a la que tot el personal que treballa amb infants, adolescents, joves i persones amb discapacitat ha d'estar format i preparat.

Importants treballs nacionals i internacionals han posat de relleu l'elevada prevalença d'abusos sexuals en la societat, situant-se entre el 10% i el 20% de la població general i un número superior en el col·lectiu amb diferents capacitats, destacant les greus conseqüències que pot comportar en el correcte desenvolupament dels nens i nenes.

Els estudis demostren que els nens i nenes són més victimitzats que els adults en tots els països del món. Arreu de l'Estat s'estima que més del 25% dels nens i nenes han estat víctimes de maltractament per part dels seus cuidadors.¹

En l'últim estudi presentat en el context del projecte CASES², es presenten les dades en casos de violència interpersonal envers els infants, la violència més comuna és la violència psicològica (65%), seguida de la violència física (44%), negligència (37%), violència sexual sense contacte (35%), y violència sexual amb contacte (20%)

L'abús sexual infantil (ASI) ha estat considerat un dels problemes de salut pública més greus que ha d'afrontar la societat i, especialment, els nens/es i joves (MacMillan, 1998), així com les persones amb discapacitat.

Els ASI no escapen ni de l'àmbit de l'ensenyament formal ni de l'informal, de les activitats esportives o les culturals ni de les institucions on es du a terme. S'ha de tenir en compte que les relacions entre els adults responsables i els infants i joves que participen en el món educatiu són relacions verticals, que impliquen una desigualtat, basada en el major poder i autoritat de què disposa la figura del professional, i fins i tot l'admiració cap a aquesta figura. Aquestes relacions asimètriques poden ser utilitzades de manera positiva, per a establir els límits, ensenyar una disciplina, respecte i donar seguretat, o de manera negativa, fent-les servir per a forçar la realització de conductes que impliquen un greu risc pel seu desenvolupament, com són els maltractaments i abusos sexuals, o aprofitar aquest poder per assetjar o humiliar per diferents raons, gènere, identitat o orientació sexual.

¹ Pereda, N., Guilera, G., & Abad, J. (2014). Victimization and polyvictimization of Spanish children and youth: Results from a community sample. *Child Abuse & Neglect*, 38, 640-649

² Hartill, M., Rulofs, B., Lang, M., Vertommen, T., Allroggen, M., Cirera, E., Diketmueller, R., Kampen, J., Kohl, A., Martin, M., Nanu, I., Neeten, M., Sage, D., Stativa, E. (2021). CASES: Child abuse in sport: European Statistics – Project Report. Ormskirk, UK: Edge Hill University

Detectar les possibles situacions de risc així com les vies de comunicació i actuació, permet protegir a tots els seus usuaris/es front a possibles situacions abusives essent l'elaboració de protocols de prevenció, detecció i intervenció una de les maneres més eficaces per aquesta finalitat

A la vegada, la possibilitat de crear vincles de confiança amb els i les professionals de l'espai menjador augmenta la probabilitat que un infant, adolescent o jove verbalitzi situacions de maltractaments i abusos a persones que percep com properes i a la vegada amb situació d'ajudar-lo. Per tant, és fonamental que les persones que estan a prop d'aquests infants, adolescents i joves sàpiguen com s'ha d'actuar davant la revelació d'una situació d'abús sexual infantil, maltractament o assetjament i també conèixer el circuit i els recursos als que pot acudir.

2. La Fundació Vicki Bernadet

2.1. L'entitat

La Fundació Vicki Bernadet neix al 1997 amb l'objectiu d'oferir atenció especialitzada a les persones adultes que han patit abusos sexuals en la seva infància i/o adolescència i que no disposaven de cap servei específic ni en la xarxa pública ni en la privada i atendre als infants i les seves famílies que estiguin patint una situació d'abús sexual durant la seva infantesa. El 2006 es constitueix com a Fundació amb l'objectiu de donar una resposta més àmplia i completa a la tasca que fins llavors s'havia realitzat com associació d'àmbit català, per poder actuar tant en la resta de l'Estat Espanyol així com en països en vies de desenvolupament. Després de més d'una dècada de treball, la Fundació s'ha consolidat com un centre que atén de manera integral i especialitzada l' Abús Sexual.

Les finalitats d'interès general de la Fundació són la prevenció de l'abús sexual a menors, l'ajuda de tot tipus i la defensa dels interessos de les persones afectades per aquest problema i les seves famílies, així com el foment de la igualtat d' oportunitats entre homes i dones.

La Fundació promou la millora de la qualitat de vida de les persones, especialment l'ajuda de tot tipus i la defensa dels interessos d' aquells col·lectius en risc o situació d'exclusió social com són les dones víctimes d'agressions sexuals o qualsevol altra forma de violència de gènere, els/les joves i dones que requereixen recolzament per a la seva integració socio-laboral, i la promoció de les persones amb discapacitat física, psíquica i/o sensorial per facilitar la seva integració social.

La seu central es troba a Barcelona i disposa d'una delegació a la Comunitat Autònoma d'Aragó, però el seu àmbit d'actuació és estatal, podent actuar també en altres països.

FINALITATS

Atenció psicosocial i jurídica de les persones víctimes d'abús sexual

Prevenció de la violència sexual i l'Abús Sexual Infantil

Fomentar la igualtat d'oportunitats entre homes i dones

Ajuda a col•lectius en risc o situació d'exclusió social

Quines són les nostres ÀREES DE TREBALL?

La Fundació Vicki Bernadet disposa d'un equip multidisciplinari que treballa en diferents Programes per aplicar projectes de sensibilització, prevenció, atenció i investigació, segons els col•lectius: Infància i adolescència, Adults, Famílies, Dones, Professionals i futurs professionals.

Centre Terapèutic i Jurídic

Rep les nombroses demandes d'atenció d'aquelles persones afectades per una situació d'abús sexual per tal d'acompanyar en la seva recuperació biopsicosocial i en la millora de la seva qualitat de vida.

Departament de Formació i Investigació

Informació, assessorament i formació especialitzada sobre abusos sexuals en la infància, mitjançant cursos per a estudiants i professionals, incidint en aquells amb alta responsabilitat en la protecció de la infància: salut i serveis socials, i tallers formatius per a tot tipus de col•lectius, amb l'objectiu d'afavorir la detecció i prevenció de situacions abusives.

Departament de Comunicació, Sensibilització i Promoció

Sensibilitzar a professionals i a la població en general de la importància de donar a conèixer l'existència de l'abús sexual i la necessitat de prevenir i respondre adequadament davant la sospita de situacions abusives.

2.2. Currículum de l'entitat

Compromís social

Des de l'any 2008 la Fundació ha estat molt compromesa en els canvis socials, i per aquesta raó ha participat activament en comissions, grups de treball, i debats de millores de lleis.

Compareixença al Parlament de Catalunya davant la comissió treballa en el redactat de la Llei de Drets i Oportunitats dels Infants i Adolescents 2010

Compareixença davant la Subcomissió per abordar el problema de la violència contra els nens i les nenes. Comissió de Sanitat i Serveis Socials del Congrés dels Diputats. Febrer del 2015

Compareixença davant la Comissió d'Infància del Senado, per treballar les aportacions a la llei orgànica sobre l'eradicació de la Violència a la Infància. Març 2018

Participació en el Grup de treball "Atenció a Abusos sexuals infantils". 2015-2016

Reunions de seguiment del protocol sobre maltractaments greus i abusos sexuals impulsat pel Síndic de Greuges. 2014-2015

Comissió per a l'estudi de les mesures de prevenció de la reincidència en delictes greus del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Proposició No de Llei per a que l'apologia de la pedofília es tipifiqui com a delictes en el Codi Penal.

Proposició No de Llei que exigeix un nou estudi de prevalença d'abusos sexuals.

Manifest "ABUSO SEXUAL INFANTIL: UN PROBLEMA SOCIAL".

Nou Pacte per la Infància, Generalitat de Catalunya.

Comissió de Serveis Socials del Parlament de Catalunya.

Assessorament a entitats

1. Creació protocols i informes

A la vegada des de l'any 2012, s'ha anat treballant amb diferents entitats, de diferents sectors, per tal de crear protocols que ajudin a intervenir de la millor manera possible i facilitin la comunicació de situacions d'abusos sexuals i/o maltractaments.

Protocol de les Escoles Jesuïtes.

Protocol del Lleure. Generalitat de Catalunya. Primera versió 2013, revisió aprovada per Acord de Govern, 2020

Protocol de detecció, actuació i prevenció dels abusos sexuals infantils a les Escoles Municipals de Música de Barcelona i el Conservatori Municipal

Protocol de detecció, actuació i prevenció dels abusos sexuals infantils a les Escoles Bressol Municipals de Barcelona

Protocol d'actuació per l'abordatge de les situacions de maltractament a persones amb discapacitat.

Protocol per la promoció de la Sexoaffectivitat, la prevenció, detecció i intervenció front els abusos sexuals de la Fundació Privada Rosella

Protocolo para el Consejo Superior de Deportes

Protocol de l'escola Oms i de Prats. Manresa

Protocol de la casa de colònies. El Collell

Protocol de la Fundació Germina

Protocol per l'IBE, tant pels equipaments municipals esportius com per les entitats homologades que realitzen activitats fora de l'horari escolar. (aquesta iniciativa ha guanyat el premi Reconocimiento Aterpe 2021 a la Mejor práctica estatal lo ha ganado el **"Institut Barcelona Esports (IBE), por su Protocolo de prevención de la violencia sexual en las**

instal·lacions deportives de Barcelona” dintre de la I SEMANA IBEROAMERICANA DE PROTECCIÓN A LA INFANCIA en el deporte.

Protocol pel Espais Socials. Fundació Catalunya la Pedrera.

Protocol Escoles d'educació Especial Municipals de la Ciutat de Barcelona

Informe Programa de prevenció de l'abús sexual infantil als equipaments municipals. Casals Infantils, Ludoteques i Centres Oberts, ciutat de Barcelona.

INFORME DEL PROGRAMA DE PREVENCIÓ I ATENCIÓ DEL MALTRACTAMENT I L'ABÚS SEXUAL INFANTIL. Equipaments municipals de Servei d'Atenció Diürna dels municipis de la demarcació de Barcelona. Demanda de la Diputació de Barcelona

Informe Programa de prevenció de l'abús sexual infantil als equipaments municipals. Centres Esportius Municipals

Informe Programa de prevenció de l'abús sexual infantil als equipaments municipals. Biblioteques de Barcelona

Informe Programa de prevenció de l'abús sexual infantil als equipaments municipals. Centres Cívics de Barcelona

Protocol per l'Escola Pia Catalunya

Protocol per les instal·lacions esportives de Sant Cugat del Vallès.

Document marc de protocol per a la detecció, prevenció i actuació davant l'abús sexual, l'assetjament sexual, l'assetjament per raó de sexe, orientació sexual , identitat i/o , expressió de gènere a les escoles municipals de música, dansa i centres de les arts. Diputació de Barcelona.

Protocol per l'àmbit educatiu de Sant Cugat del Vallés.

Protocol per les instal·lacions esportives de Molins de Rei

Protocol per la Unió Esportiva Sants.

Protocol Consell Català de l'Esport.

Protocol per la Comunidad de Vida Cristiana.

En curs, protocol per al Colegio Virgen de Europa de Madrid

En curs, protocol per les instal·lacions municipals de Mollerussa

En curs, protocol per les instal·lacions municipals de Valls

En curs, protocol per Lluïsos de Gràcia

En curs, protocol per la Unió Esportiva Castelldefels

En curs, protocol per a la Fundació ADSIS

En curs, protocol Esport Andorra

2. Assessorament casos

Des de l'any 2019, la Fundació Vicki Bernadet ofereix un servei especialitzat d'acompanyament als centres educatius, en sentit ampli, de lleure i esportius en casos de verbalitzacions d'abusos sexuals, encara que aquesta feina s'ha desenvolupat sempre que hi ha hagut demanda, havent acompanyat a diferents escoles a l'hora d'afrontar diverses crisis, causades per situacions d'abusos comesos per personal del centre educatiu, o per abordar situacions d'abusos sexuals entre iguals que van acabar generant alarma social.

Els assessoraments realitzats en aquest àmbit durant l'any 2019 van ser 35, durant l'any 2020, 65, l'any 2021, vam arribar als 142, gairebé els mateixos que el 2022; aquests números indiquen la necessitat de tenir documents que ajudin a la presa de decisions i també indiquen el neguit que provoquen les situacions abusives als i les professionals que els han d'afrontar.

Premis

Medalla d'Honor de la Ciutat de Barcelona 2016

Menció d'Honor del Premi Justícia 2018. Generalitat de Catalunya.

Hem rebuts altres premis tant d'entitats privades, com el premi Constanza, el premi Confederació, ..., o d'entitats públiques com el V premi 25 de novembre de l'Ajuntament de Barcelona.

Sistema de Qualitat

La Fundació Vicki Bernadet està en procés d'implementació d'un sistema de qualitat seguint la norma ONG CON CALIDAD, versió 5, del INCOG (INSTITUTO PARA LA CALIDAD DE LAS ONG). Pendent de sol·licitar la certificació.

Dades estadístiques d'accions realitzades.

A continuació presentem dos quadres resum de les accions realitzades tant pel centre terapèutic i jurídic com pel departament de formació, assessorament i investigació.

	demandes	atenció psicològica	atenció jurídica
2007	673	145	40
2008	613	155	41
2009	479	181	31
2010	621	199	54
2011	941	263	41
2012	724	219	58
2013	695	210	45
2014	717	198	34
2015	857	261	36
2016	1084	357	68
2017	1218	347	97
2018	1259	358	95
2019	1485	310	78
2020	1350	356	87
2021	1564	431	113

	formacions	hores de formació	alumnes
2007	40	220	1333
2008	48	350	1325
2009	49	400	1245
2010	43	381	1741
2011	67	410	2619
2012	68	425	3500
2013	106	630	4000
2014	124	740	5299
2015	192	1152	4248
2016	201	1206	3985
2017	334	1200	9265
2018	350	1317,5	9496
2019	379	1542	9793
2020	304	950	7696
2021	1003	3422	20.624

3. Objectius

Objectiu general

Crear el Protocol Intern de Protecció i Prevenció d'Abusos Sexuals i altres violències pel Liceu Francès de Barcelona, amb la finalitat de protegir a tots els infants, adolescents i joves que cursen estudis al Liceu Francès de Barcelona i també als i les professionals membres d'aquesta escola, tant personal docent com de serveis, davant situacions de sospita i/o certesa d'abusos sexuals o altres violències, garantint una bona praxis mitjançant l'establiment de les accions específiques a implementar en l'àmbit de la prevenció, detecció i actuació.

Objectius específics

- Adequar el protocol a la nova normativa i a la realitat del Liceu Francès de Barcelona.
- Definir la figura del Coordinador/a de Benestar i Protecció, incorporant-la als circuits d'intervenció segons els diferents supòsits que es puguin donar, per tal de facilitar la comunicació dels fets de la manera més àgil i menys estigmatitzadora i victimitzant possible.
- Crear una guia d'actuació, que serveixi per prevenir i minimitzar les situacions de risc a les diferents activitats.
- Crear un Codi de Conducta basat en el bon tracte
- Definir el què significa l'entorn segur
- Dissenyar els circuits interns de comunicació de casos de violència
- Proposar accions a posteriori de la creació del protocol, per tal de garantir la seva implementació.

4. Índex del protocol

Aquesta proposta planteja la creació del Protocol Intern de Protecció i Prevenció d'Abusos Sexuals i altres violències, que ha de tenir la següent estructura:

4.1. Introducció

En aquest apartat s'explicarà la importància de les Activitats adreçades als infants i adolescents en el seu correcte desenvolupament i en la seva protecció

4.2. Justificació

Estat de la qüestió sobre la problemàtica de l'abús sexual, i les altres violències.

4.3. Marc normatiu i conceptual

Contextualització del marc legal, jurídic tant a nivell autonòmic, estatal o europeu. El marc normatiu estarà basat en els Drets de la Infància i les diferents Observacions Generals.

També s'inclourà un glossari dels conceptes a treballar.

4.4. Objectius

Tant generals com específics

4.5. Àmbit d'aplicació

Enquadrament sobre a qui afecta l'aplicació del protocol.

4.6. Prevenció

Establir mecanismes per a treballar la prevenció i la sensibilització. Es treballarà des de la perspectiva del Bon Tracte

Crear un full de coneixement del protocol.

4.7. Entorn segur

Revisió de les conductes amb les que ens relacionem amb els infants i els adolescents, proposant un codi de conducta basat en el bon tracte

4.8. Detecció i actuació

Definir les funcions de la figura de Coordinador/a de Benestar i Protecció.

Establir els canals interns de comunicació i actuació en cas l'abús sexual, d'assetjament sexual, d'assetjament per raó de sexe, orientació sexual, identitat, expressió de gènere, així com les vies d'actuació i comunicació amb les autoritats competent

- Situacions produïdes fora de l'escola
 - Intrafamiliars
 - Entorn de confiança

- Situacions produïdes dintre de l'escola
 - o Entre iguals
 - o Per personal de l'escola
 - o Per personal d'empreses externes
- Afrontar situacions de crisi

5. Proposta tècnica

5.1. Pla de treball

Per a poder garantir la revisió d'aquest Protocol s'han establert les següents accions específiques:

5.1.1. Fase inicial

5.1.1.1. Planificació del projecte

Creació de la proposta del projecte.

5.1.2. Fase primera

5.1.2.1. Presentació de la proposta i planificació de treball

Proposta detallada del contingut del document i calendarització de les fases de treball

5.1.2.2. Entrevistes i visites

Es realitzaran visites al centre escolar, per conèixer les instal·lacions així com les dinàmiques de mobilitat dintre del centre, també es duran a terme entrevistes amb els responsables de l'escola i dels diferents projectes (extraescolars, etapes educatives,...).
Creació del grup de lideratge que ajudarà a la redacció del protocol.

5.1.2.3. Enquesta on line i buidatge

Es crearà una enquesta on line en la que es buscaran les bones pràctiques que ja es realitzen i es farà un buidatge i un informe sobre el que es pugui recollir per millorar el protocol

5.1.3. Fase segona

5.1.3.1. Formació de 8 hores

Es realitzarà una formació de 8 hores per tal de crear un cos teòric que ajudi a la clarificació conceptual del protocol.

5.1.3.2. Primer esborrany del Protocol

Elaborar el primer esborrany del protocol per poder treballar-lo i revisar-lo en les sessions de treball.

5.1.3.3. Sessions de treball

Es duran a terme 3 sessions de treball en les que es debatrà, analitzaran l'esborrany per definir el contingut del document.

5.1.4. Fase tercera

5.1.4.1. Conferència de presentació

5.1.4.2. Avaluació del procés de creació del protocol

Avaluació continuada, i millora del procés

5.2. **Metodologia**

Per a realitzar aquest treball de consultoria es planteja una **metodologia analítica**, revisant la documentació existent i adequant el protocol a la nova normativa estatal i una **metodologia participativa**, amb la realització de sessions de treball que permetin la participació dels representants dels equipaments i per tant que el document reculli la realitat dels centres.

Durant tot el procés es durà a terme un procés d'avaluació, a través del disseny d'una **metodologia d'avaluació longitudinal, quantitativa i qualitativa**, en dos moments, avaluació del procés i l'avaluació dels resultats.

L'avaluació del procés equival a la recollida de dades, sistemàtica i estructurada, sobre els diferents aspectes i dimensions que es volen avaluar, i la posterior interpretació i anàlisi. I es realitzarà durant tot el projecte. Aspectes a avaluar, seran la participació en les reunions,...

Avaluació de seguiment. Tant de les activitats com dels objectius, es realitza per a detectar possibles disfuncions en l'execució del projecte, per a introduir els elements correctors que facin falta i millorar la gestió, comprovar si s'està complint el calendari i les etapes del projecte, que asseguraran l'assoliment dels objectius quan aquest acabi. Caldrà veure:

- Correspondència entre activitats programades i executades (si s'han fet totes les que estaven previstes i si s'han fet de no previstes)
- Compliment del cronograma (si es compleix el calendari)
- Adequació de les metodologies i els procediments (si s'apliquen les adequades o s'ha hagut de fer algunes modificacions)
- Participació dels destinataris en les activitats (nivell de participació i satisfacció de les persones destinatàries)

6. Cronograma

	Mes 1	Mes 2	Mes 3	Mes 4	Mes 5	Mes 6	Mes 7
Planificació del projecte							
Sessió informativa inicial							
Entrevistes i visites							
Enquesta on line i buidatge							
Formació de 8 hores							
Primer esborrany del Protocol							
Sessions de treball							
Conferència de presentació							
Avaluació del procés de creació del Protocol							

7. Pressupost

Procés Creació i Redacció Protocol			
Entrevistes i visites			700,00 €
Enquesta + buidatge			
Redacció del protocol			2.000,00 €
Reunions de seguiment			660,00 €
		TOTAL	3.360,00 €
	21% IVA		705,60 €
		TOTAL	4.065,60 €

Formació			
Formació 8 hores			800,00 €
Conferència presentació (1,5 hores)			300,00 €
		TOTAL	1.100,00 €
	21% IVA*		0 €

***IVA Exempt: *La formació queda exempta d'IVA. Segons l'article 20 i 9è. de la Llei 37/1992 del 28/12/92 i segons l'article 7è. del Reglament de l'IVA aprovat per Reial Decret 1624/92 de 29/12/92.**

Es recomana fer formació a posteriori de l'aprovació del protocol. Però aquest aspecte queda fora de la proposta tècnica i del pressupost.